

անշուշտ այն ատեն հասարակութիւնն եւս չը պիտի պանծայ իւր քաջութեամբները :

Գ . Ս . Խ .

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐԱԿԱՆՔ

Յուլիս 27ին գիշերը տեղւոյս Վսեմ. Կառավարիչ Քեամիլ բաշան քաղաքիս բոլոր Հիւպատոսներն ու Գաղղիացւոց Պէրուժի ընդհանուր Հիւպատոս Պ. Ռոսթամը ընթրիքի հրաւիրեց Կառավարութեան պալատը : Պ. Ռոսթամն նոյն գիշեր ժամը 5ին մեկնեցաւ դէպ ՚ի Յոպպէ իւր պաշտօնատեղին ՚ի Պէրուժ երթալու որուն ընկերացած էին մի քանի Զապթիէներ և նոյա հարկաւորներ : Վսեմ. Կառավարիչը ՚ի պատիւ Պ. Ռոսթամի իւր ձին տուած էր մինչեւ ձորաբերանը (պապ իլ վատ) բաւած տեղը տանելու :

— Ամսոյս 6ին Աւստրիաց Կայսեր — և Հունգարացւոց Արքային ծննդեան տարեգարծի տաժիւ տեղւոյս Ֆռան չիսկեանք Սուրբ Յարութեան մէջ իրենց եկեղեցին ձայնաւոր պատարագ մատուցին ՚ի ներկայութեան նոյն տէրութեան Ընդհ. Հիւպատոսին և փոխ Հիւպատոսին և բոլոր քրիստոնեայ հրապառակաց, այս առթիւ Աւստրիացի Հրէայք եւս իրենց աղօթարանին մէջ Կայսեր կենաց բարեմաղթութիւններ լնելէ վերջը գիշերն եւս ճրագափառութեան հանդէս կատարեցին :

— 10ին, ժամը 6ին տեղւոյս Պարսից Հիւպատոսը առաջին անգամ իւր Տէրութեան գրոշալը բացաւ ՚ի ներկայութեան Վսեմ. Կառավարչին եւ բոլոր Հիւպատոսաց : Նոյն օրը Բ. Գըրան հրամանին համեմատ քաղաքէս մեկնեցաւ Սողոմոնեան Տաճարի նորոգութեան Տեսուչ Գուարէթ պէյը :

որոյ պաշտօնն առ այժմ Կառավարութիւնը կը կատարէ :

— Սուրբ Ծննդեան այրին մէջ պատահած վերջին դէպքին ժամանակ նախորդ Վսեմ. Կառավարիչը հրաման ղրկած էր երեք ազգաց, թէ առ ժամանակ մի դադարին Ս. Ծննդեան սինաղարդ մեծ գաւթին մէջ սովորական հանդէսներով անցնիլը մինչեւ վէճերուն կարգադրուիլը : Ինչպէս ուրիշ քանի մի տօնի օրեր, նոյնպէս և Վերափոխման օրը սովորութիւն կայ մեզ ՚ի հետց անտի որ Տեսուչը ժամարար լինելով ՚ի լրանալ Ս. Պատրագին հանդիսւ նոյն սինաղարդ գաւթէն կարգալով կը տանին իւր խաւքը : Վէճերը խաղաղելէն յետոյ, ինչպէս ուրիշ ազգեր, նոյնպէս մեր Ազգն ալ ուզեց այս սովորութիւնը կատարել. Յայնք Լատինաց հետ ունեցած վէճերնիս պատեհ առիթ համարելով Կառավարութեան ձեռքը ուղեցին այս անգամ մեզ եւս արդիւնէ մեր այս սովորութիւնը կատարելէ, լսելով թէ « նոյն գաւթի իրենց կը վերաբերի, ուստի Հայք իրաւունք չունին անկէ հանդիսի անցնելու » : Ս. Պատրիարքը բազմեց և իւր իրաւունքը հրապարակներով հաստատեց, թէ Յունաց հետ հաւատար իրաւունք ունիմք սուրբ Տեղեաց մէջ մեր Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ սովորական ամեն արարողութիւն կատարելու. Տեղւոյս Միւթասարըք Վսեմ. Քեամիլ փաշայն հրովարտակները քննելով և Բեթղէհէ մի բնակիչներէն և Լատինաց վանքէն ստուգելով՝ որ Հայոց իրաւունքն է այս, եւ վերստին վաւերացնելով մեր այս իրաւունքը՝ հրաման քրտու. և ամսոյս 28ին Տեսուչը ժամարար լինելով Ս. Պատրագէն վերջը նոյն սինաղարդ մեծ գաւթին մէջէն բոլոր իրաւանց և բոլոր վաղէմի սովորութեանց՝ կարգալով և

Հանդիսիւ գնաց խոյր , փոխանակ
Վերափոխման աւուր :

— Ժառանգաւորաց դպրոցիս ա-
շակերաններէն Յովհաննէս Խաչատու-
րեան Մարտիկոյն իւր դպրոցական
կենաց չընկն մէջ անկարգութիւն-
ներ ըրած լինելով և ամեն կորելի մի-
ջոց գործողութիւն զերջը տակաւին
անուղղայ գտնուելով ամսոյս 26 ին ևս
խիստ յանգստէն եւ տարաշնորհ մէկ
գործոյն համար պատժուելով արձակ-
ուելոյս որոշմամբ Ուսումնական Խոր-
հրդոյ և համութեամբ Ս. Աթոռոյս
Տնօրէն Ժողովոյն : Այն Աշակերտը
աղքատ ծնողաց զաւակ և յետին աւ-
տիճան թշուառ վիճակի մէջ եղած ա-
տեն Բերայի թաղական Խորհրդոյ միջ-
նորդութեամբ և յատուկ խնդրանք
ընդունուած էր Ս. Աթոռոյս Ժա-
ռանգաւորաց Վարժարանին մէջ 1869
Պեկ. 21. որ տուն հազիւ քիչ մի հա-
տարակ ընթերցմանը գիտէր , այն ա-
տենէն ջարդ չարս տարիի մօտ ամեն
ինոմբ ընդունելով և բաւական ու-
սումն առնելով հանգերձ՝ տակաւին չէ
կարողացած իւր մանկութեան մէջ սը-
վորած անկթուլութիւններն ու բխր
գաժանութիւնը ուղղել եւ բարոյա-
կանը կարգաւ արել , ի դերեւ հանե-
լով գոյրոցական տեսչութեան և խնա-
մակալաց բոլոր քանքերը : Անմիտ պա-
տանին օրինաց և կանոնաց ներհակե-
լով , իւր բարւոյն եւ ուղղութեանը
համար սահմանուած զգուշութիւն-
ներն արհամարհելով , գայթակղու-
թիւն եւ գրգռութիւն սերմանելով
թերեւս կարծեր է որ լաւ բան մի ը-
րած կը լինի . սակայն կարելի է այժմ
կը յիշէ իրեն արուած խրատներուն
չօրութիւնը և կը համազուի որ խիստ
անարատ էր իւր բռնած միջոցը , կը
գայ որ անարգութիւն եղաւ իւր ան-
ձին , սպերախո գտնուելոյս իւր իւր

նամակոյց գէմ , նոյս սիրտը կարեւ-
րէր խոցեց իրենց բոլոր աշխատու-
թիւնն այսպէս փծայնելով . եւ յու-
սալի է սակայն որ այս դէպքը իրեն
խրատ լինելով կը սանձէ իւր կիրքե-
րը և իւր ապագայ կենաց յաջողու-
թեան և բարօրութեան համար կուղ-
ղէ իւր վարքը :

— Տ'ղացի Յոյն տակաւին ան-
հաշտ են , բայց նոյս Միաբանութիւ-
նը դիրենք առ ինքն յանկուցանելու մի-
ջոյներ կը գտնէ : Մի քանի աղքատ
Յոյն մօտ օրերս Միաբանութեան
հետ հաշտուեցան , սոյս հաշտու-
թիւնը ժողովրդեան խռովութեա-
նը պատճառ եղաւ . քանզի ամ-
սոյս 26 ին մեծ բաղմութիւն Ս. Յա-
րութեան արտաքին գաւիթը կը պա-
տահին հաշտեալ մասին եւ կ'ըստին
զերենք նոյն գործին համար ծաղրել .
նորս քանի մի անարգական խօսքերով
կը պատասխանեն թէ , « Ծր մի եւս
իրենք ալ կամոյ տկամոյ սխալ ստիպ-
ութիւն հաշտուիլ » : Այս խօսքերէն
գրգռեալ կը յարձակին իրարու վերայ
եւ կուռց ժամանակ կին մի ազգրէն
անմիտ կերպիւ դանակի հարուածով
կը վիրաւորի , իսկոյն ոստիկանութեան
միջամտութեամբ կը խաղաղին , որոյ մի
քանին ցարդ բանան են , նոյն օրը յե-
րեկոյ Յունաց թաղը զօրքեր շփելով
կը հակէին :

— Քօղարիս Տաճիկներն ալ յուգ-
եալ են , ժողովրդեան մեծ մասը եր-
կուքի բաժնուած՝ մին զնեւիկոյ կրօ-
նապետը (Միւֆթին) երիտասարդ լի-
նելուն համար սաշտանէ դադրեցնել
կուղեն իսկ միւս մասը մնալը կը կու-
մին . թէ եւ հակառակ կուտակոյու-
թեան կողմէն զրկուած տեղեկագրոյն
համեմատ հրաման եկած է դադարե-
ցնելու . սակայն դեռ կուտակոյու-
թիւնը անհամաձայն կը գտնուին :